

بسمه تعالی

سلسله مقالات پیرامون غدیر (۴)

یعقوب کریمی

اعمال عید غدیر

در این روز اعمال کثیری وارد شده است. براساس روایات سی و شش عمل را در این روز مستحب شمرده‌اند که به برخی از آنها اشاره می‌کنیم. این تعداد حکم برای یک روز نشان از اهمیت، حساسیت و عظمت آن دارد. در اسلام برای هیچ روزی، هرچند بسیار مهم و مقدس، این تعداد حکم ارائه نشده است. در برخی از روزهای مهم مانند فطر و قربان، عرفه و مباحله اعمال متعددی مستحب شمرده شده، ولی اگر همه آنها را به یکدیگر ضمیمه کنیم، با مستحبات غدیر برابری نمی‌کنند.

ویژگی دیگر غدیر این است که برای اعمال آن فضیلت‌های منحصر به فرد قرار داده‌اند، که در جای دیگر به چشم نمی‌خورد و این حتی از فضیلت‌های ماه رمضان نیز بیشتر است. مرحوم میرزا جواد آقا تبریزی می‌گوید: «فضیلتی که برای روز غدیر وارد شده نسبت به فضیلت‌های ماه رمضان زیادتر است.^۱»

چرا این حجم از اعمال را، با آن همه فضیلت، برای روز غدیر قرار داده‌اند؟ امام صادق (علیه السلام) در پاسخ بدین پرسش می‌فرماید: «اعظاما لیومک؛ تا با این اعمال، روز غدیر را بزرگ بداری^۲». این سخن امام ششم دو حقیقت را آشکار می‌سازد: یکی اینکه باید روز غدیر را بزرگ داشت و دیگر اینکه بزرگداشت غدیر با انجام دادن اعمال ویژه این روز تحقق می‌یابد؛ و اما برخی از اعمال عید غدیر به شرح زیر است:

۱. انجام عمل صالح

هرچند تمام آداب این روز هرکدام خود عملی صالح به شمار می‌رود، ولی در يك دستور کلی و به عنوان مقدمه همین آداب در روایتی آمده است (هر کار نیکی در این روز، معادل کار نیک در هشتاد ماه است)^۳.

^۱ . المراقبات، میرزا جواد آقا تبریزی، ص ۲۱۷ و ۲۱۸.
^۲ . بحارالانوار، ج ۹۵، ص ۳۰۲.
^۳ . اقبال الاعمال، ص ۴۶۵، سطر آخر.

بنابراین روز غدیر موقعیتی همانند ماه مبارك رمضان و شب قدر دارد از این رو می توان گفت عمل صالح در این روزها و شبها همواره در حال شکفتن است درچنین اوقاتی شایسته است که انسان فرصت را غنیمت شمرده از حسنات و خیرات بهره کافی بگیرد.

۲. عبادت

امام رضا(علیه السلام) فرمود: (غدیر روزی است که خداوند بر مال کسی که در آن عبادت کند، می افزاید).^۴

عبادت به معنای عام کلمه هرکاری است که با قصد قربت تحقق می یابد و موجب نزدیکی بنده به ساحت قدس ربوبی می شود در فرهنگ اسلامی عبادت به این معنا، می تواند در قالب هرکار مباحی صورت بندد، یعنی اگر انسان کارهای عادی خود را نیز با نیت تقرب به خدا و برای رضای او، درست انجام دهد، همه کارهای عادی زندگی نیز عبادت محسوب می شوند.

عباداتی که برای روز غدیر توصیه شده است، شامل تمام انواع عباداتی است که در اسلام می شناسیم نماز، روزه، غسل، دعا، حمد و سپاس، زیارت، صلوات و اظهاربرائت از دشمنان، هر يك ادبی از آداب این روز مبارك است.

۳. غسل کردن

علمای شیعه بر استحباب غسل در روز غدیر اجماع دارند^۵. و آن را مستحب مؤکد می دانند. بهتر این است که غسل در اول روز انجام گیرد.^۶

۴. نماز خواندن

الف : نماز شب عید غدیر

این نماز دوازده رکعت است. هر دو رکعت یک تشهد دارد و در پایان رکعت دوم باید سلام داد. در هر رکعت، بعد از سوره حمد توحید ده بار و آیه الکرسی یک بار خوانده می شود. در رکعت دوازدهم باید هر یک از حمد و سوره را هفت بار خواند و این ذکر را ده بار در قنوت تکرار کرد:

لا اله الا الله وحده لا شریک له، له الملک و له الحمد یحیی و یمیت و یمیت و یحیی و هو حی لا یموت بیده الخیر و هو علی کل شی قدیر. در دو سجده رکعت آخر، این ذکر ده بار خوانده می شود:

^۴ . اقبال الاعمال ، ج ۴۶۴ ، سطر ۱۸ .
^۵ . المراقبات، ص ۲۶۰
^۶ . تحریر الوسیله، امام خمینی، ج ۱، ص ۹۸

سبحان من احصى كل شى علمه سبحان من لا ينبغي التسبيح الا له سبحان ذى المن و النعم سبحان ذى الفضل و الطول سبحان ذى العز و الكرم اسألك بمعاقد العز من عرشك و منتهى الرحمة من كتابك و بالاسم الاعظم و كلماتك التامة ان تصلى على محمد رسولك و اهل بيته الطيبين الطاهرين و ان تفعل بى كذا و كذا [به جای كذا و كذا حاجت خود را ذكر كند] و سپس بگويد انك سميع مجيب^۷.

ب: نماز روز غدیر

نماز روز غدیر به دستور حضرت صادق (علیه السلام) این گونه است که نیم ساعت پیش از زوال (ظهر شرعی) غسل کند و حاجتهای خود را از خدا بخواهد آن گاه دو رکعت نماز بخواند، و در هر رکعت بعد از سوره حمد به ترتیب هریک از سوره توحید و آیه الکرسی و سوره قدر را ده مرتبه قرائت کند. آن حضرت فرمود: هر که این نماز را بخواند، خدا هر نیاز دنیوی و اخروی او را بر آورده سازد^۸.

نماز دیگر

سید بن طاووس (ره) در کتاب شریف اقبال الاعمال در ضمن اعمال عید غدیر از امام صادق (علیه السلام) روایت کرده است اگر کسی می خواهد مانند کسانی باشد، که آن روز همراه رسول خدا بودند، و با راستگویانی که در دوستی امیرالمؤمنین با خدا و رسولش صادقانه برخورد کردند، هم مرتبه باشد و مانند کسانی باشد که در رکاب رسول خدا (صلی الله علیه و آله)، امیرالمؤمنین (علیه السلام)، امام حسن و امام حسین شهید شدند، و مانند کسانی باشد که در زیر لوای حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه) و در خیمه او هستند، و از بزرگان و نجیبان باشد، نزدیک زوال ظهر - یعنی همان وقتی که پیامبر اکرم و اصحابش به نزدیکی غدیر خم رسیده بودند - دو رکعت نماز بگذارد، و پس از نماز، سجده شکر به جا آورده صد بار بگوید: شکر الله^۹.

آنگاه حضرت دعایی طولانی به مخاطب خویش تعلیم داده که پس از این نماز بخواند این دعا عمدتاً شامل چند محور کلی است :

الف - اذعان و اعتراف به عقاید صحیح و بر حق اسلامی، چون توحید و نبوت

ب - شکر و سپاس نعمت ولایت ،

ج - اظهار دشمنی با دشمنان ، و دوستی با دوستان حق ،

^۷ . التهذيب، ج ۳، ص ۱۴۳.

^۸ . التهذيب ج ۳ ص ۱۴۳.

^۹ . اقبال الاعمال ، ص ۴۷۲، سطر ۱۴.

د - آرزوی ثبات قدم و پایداری در راه حق ^{۱۰}.

در یکی از فقرات این دعا می خوانیم .

پروردگارا! به لطف و احسان تو بود که ما موفق شدیم دعوت پیامبرت را اجابت کنیم و او را تصدیق نماییم ، به آقای مؤمنان ایمان آوریم و نسبت به طاغوت و بت کفر ورزیم پس آن را که ما به ولایت برگزیدیم ، والی ما گردان و با پیشوایانمان محشور کن ،

۵. روزه داری

حضرت صادق فرمود: روزه روز غدیر خم برابر است با روزه عمر دنیا. چنانچه انسانی عمر دنیا بیابد و به همان اندازه نیز روزه بدارد روزه این روز برابر باشد با ثواب آن. و روزه این روز در هر سال نزد خدای عزوجلّ برابر است با صد حجّ و صد عمره درست و مقبول؛ و این روز بزرگترین عید خداست ^{۱۱}. امیرالمؤمنین فرمود: چون بنده مخلص در روزه داری روز غدیر اخلاص ورزد همه روزهای دنیا از هموردی آن روز ناتوان باشد ^{۱۲}.

حضرت صادق (علیه السلام) فرمود: پیامبران به اوصیاء خود فرمان دادند که روزه بدارند آن روزی که وصی در آن روز تعیین می شود در حالی که آن روز را عید هم می گرفتند. هر که آن روز را روزه بگیرد از عمل شصت سال برتر خواهد بود ^{۱۳}. امام صادق (علیه السلام) یارانش را به این امر تشویق می کرد و می فرمود: «إني احب لكم أن تصوموه ^{۱۴}...»

۶. زیارت

یکی از آداب مهم غدیر، زیارت امیرالمؤمنین (علیه السلام) و تجدید عهد و بیعت و ایجاد رابطه معنوی با آن حضرت است و زیارت سرچشمه زلال وصل است که در پی تلاش مشتاق مهجور در اجابت عطش اشتیاق، دست می دهد و جان او را از صافی وصل سیراب و روحش را درجاری قرب از داغ فراق تطهیر می کند. بر شیعه مشتاق لازم است که در این روز، در پیشگاه وصی رسول اعظم بایستد و به دستور آن حضرت با جانشینش بیعت کند و هر سال این عهد را تجدید نماید و در آستانه باب علم نبی عقاید خود را عرضه کند.

زیارت آن حضرت (علیه السلام) به دو صورت ممکن است:

۶/۱- زیارت از راه نزدیک و حضور در حرم مطهر آن حضرت :

^{۱۰} . اقبال الاعمال ، ص ۴۷۳ ، سطر ۸.

^{۱۱} . التذہیب ج ۳ ، ص ۱۴۳

^{۱۲} . اقبال الاعمال ج ۲ ، ص ۲۵۹

^{۱۳} . الخصال ۲۶۴

^{۱۴} . التذہیب ج ۳ ، ص ۱۴۳

روایت شده از حضرت امام رضا (علیه السلام) که به ابن ابی نصر فرمود: هر جا که باشی حاضر شو در روز غدیر نزد قبر امیرالمؤمنین (علیه السلام) بدرستی که حقّ تعالی می‌آمرزد در این روز از مرد مؤمن و زن مؤمنه گناه شصت ساله را و آزاد می‌کند از آتش جهنّم دو برابر آنچه آزاد کرده است در ماه رمضان و در شب قدر و شب فطر «الخبر».^{۱۵}

شیوه زیارت آن حضرت را مرحوم شیخ عباسی قمی (ره) در مفاتیح‌الجنان به سندهای معتبر از امام هادی (علیه السلام) روایت کرده است.^{۱۶} و کیفیت آن چنان است که چون اراده زیارت نمائی غسل کن و پاکترین جامه‌های خود را بپوش و بایست بر درِ قُبّه منوره و اذن دخول بطلب سپس پای راست را مقدّم دار و داخل شو و برو به نزدیک ضریح مقدّس و پشت به قبله در برابر ضریح بایست و بگو: اَلسَّلَامُ عَلٰی مُحَمَّدٍ رَسُوْلِ اللّٰهِ خَاتِمِ النَّبِيِّينَ، وَ سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ، وَ صَفْوَةِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ، اَمِيْنَ اللّٰهِ عَلٰی وَحْيِهِ اِلٰى اٰخِرِ دَعَا)^{۱۷}.

۶/۲- زیارت از راه دور

در صورتی که حضور در کنار قبر شریف آن حضرت میسر نباشد، می‌توان از دور آن حضرت را زیارت کرد. و ارادتمندان ولایت در همه جا می‌توانند از آن بهره‌گیرند، از ائمه اطهار برای روز غدیر سه زیارت نقل شده است که هر سه را می‌توان از دور و نزدیک خواند؛ مشهورترین آنها زیارت امین الله است که از نظر متن کوتاه و مختصر و از نظر سند بسیار متقن و معتبر است.

در قسمتی از این زیارت، خطاب به ساحت قدسی امیرمؤمنان عليه السلام می‌خوانیم :

(سلام بر تو ای امین و حجت خدا در روی زمین شهادت می‌دهم ای امیرمؤمنان که تو در راه خدا چنان که شایسته بود کوشیدی، به کتاب او عمل کردی و از روشهای پیامبرش پیروی نمودی، تا وقتی که خدا بهترین پاداش خود را برای تو در نظر گرفت و تو را به جوار خویش خواند و روح بلندت را کنار خود آورد.)

دوم. زیارت وارد شده از امام صادق (علیه السلام) :

زیارتی است که در اقبال از حضرت صادق (علیه السلام) نقل شده که فرمود: هرگاه در روز عید غدیر نزد قبر شریف حضرت امیرالمؤمنین (علیه السلام) باشی نزدیک قبر شریف آن حضرت برو و بعد از نماز و دعا و اگر در شهرهای دیگر باشی اشاره کن به جانب آن حضرت بعد از نماز و بگو:

^{۱۵} . مفاتیح الجنان، زیارت امیرالمؤمنین علیه السلام در روز غدیر - ص ۶۵۹.

^{۱۶} . مفاتیح الجنان، زیارت امیرالمؤمنین علیه السلام در روز غدیر - ص ۶۵۹.

^{۱۷} . اقبال الاعمال، ص ۴۶۸، سطر ۱۴. مفاتیح الجنان، زیارت امیرالمؤمنین علیه السلام، ص ۶۵۹.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى وَلِيِّكَ وَآخِي نَبِيِّكَ، وَوَزِيرِهِ وَحَبِيبِهِ وَخَلِيلِهِ، وَمَوْضِعِ سِرِّهِ وَخَيْرَتِهِ مِنْ أَسْرَتِهِ، وَوَصِيِّهِ وَصَفْوَتِهِ، وَخَالِصَتِهِ وَأَمِينِهِ وَوَلِيِّهِ، وَأَشْرَفِ عِثْرَتِهِ الَّذِينَ آمَنُوا بِهِ، وَأَبِي ذُرِّيَّتِهِ وَبَابِ حِكْمَتِهِ، وَالنَّاطِقِ بِحُجَّتِهِ، وَالِدَّاعِي إِلَى شَرِيعَتِهِ، وَالْمَاضِي عَلَى سُنَّتِهِ، وَخَلِيفَتِهِ عَلَى أُمَّتِهِ، سَيِّدِ الْمُسْلِمِينَ وَآمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، وَقَائِدِ الْغُرِّ الْمُحَجَّلِينَ أَفْضَلَ مَا صَلَّيْتَ عَلَى أَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ وَأَصْفِيَاءِكَ وَأَوْصِيَاءِ أَنْبِيَائِكَ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْهَدُ أَنَّهُ قَدْ بَلَغَ عَنْ نَبِيِّكَ (صلى الله عليه و آله) مَا حُمِّلَ، وَرَعَى مَا اسْتُحْفِظَ، وَحَفِظَ مَا اسْتُودِعَ وَحَلَّلَ حَلَالَكَ، وَحَرَّمَ حَرَامَكَ، وَأَقَامَ أَحْكَامَكَ، وَدَعَا إِلَى سَبِيلِكَ، وَوَالَا أَوْلِيَاءَكَ وَعَادَى أَعْدَاءَكَ، وَجَاهَدَ النَّكَثِينَ عَنْ سَبِيلِكَ، وَالْقَاسِطِينَ وَالْمَارِقِينَ عَنْ أَمْرِكَ صَابِرًا مُحْتَسِبًا مُقْبِلًا غَيْرَ مُدْبِرٍ، لَا تَأْخُذُهُ فِي اللَّهِ لَوْمَةٌ لَائِمٌ حَتَّى بَلَغَ فِي ذَلِكَ الرِّضَا، وَسَلَّمِ إِلَيْكَ الْقَضَاءَ، وَعَبْدَكَ مُخْلِصًا، وَنَصَحَ لَكَ مُجْتَهِدًا حَتَّى آتَيْهُ الْيَقِينُ، فَقَبَضْتَهُ إِلَيْكَ شَهِيدًا سَعِيدًا، وَلِيًّا تَقِيًّا، رَضِيًّا زَكِيًّا، هَادِيًّا مَهْدِيًّا، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَيْهِ أَفْضَلَ مَا صَلَّيْتَ عَلَى أَحَدٍ مِنْ أَنْبِيَائِكَ وَأَصْفِيَاءِكَ، يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ.

خدایا درود فرست بر ولی خود و برادر پیامبرت و وزیر او و حبیب و خلیش و معدن اسرارش و برگزیده از فامیلش و وصی و زبده و خالصش و امانتدار و دوستش و شریفترین خاندانش که به او ایمان آورد و پدر فرزنداناش و درگاه حکمتش و گویای به حجتش و دعوت کننده به سوی شریعتش و رونده بر طریقه‌اش و جانشین برامتش، آقای مسلمانان و امیر مؤمنان و پیشوای سفید رویان، (بر او درود فرست) بهترین درودی که بفرستی بر یکی از خلق خود و برگزیدگانت و اوصیاء پیمبرانت خدایا من گواهی دهم که به راستی او از طرف پیامبرت (صلى الله عليه و آله) رساند آنچه را برعهده داشت و مراقبت کرد آنچه را مسئول حفظش بود و نگهداری کرد آنچه به او سپرده شده بود

و حلال شمرد حلال تو را و حرام دانست حرام تو را و بپا داشت احکام تو را و دعوت کرد به طریقه تو و دوست داشت دوستان تو را و دشمن داشت دشمنانت را و پیکار کرد با پیمان شکنان و زورگویان و آنان که از تحت فرمان تو خارج شدند بر دبارانه و پاداش جویانه و رو آورد بدان نه روگردان و بی‌پروای در راه خدا از ملامت ملامت‌کنندگان تا بدانجا که به سرحد خوشنودی تو رسید و تسلیم قضای تو گشت و مخلصانه تو را عبادت کرد و از روی جدیت برای تو خیراندیشی نمود تا مرگش فرا رسید و قبض روحش فرمودی در حالی که شهید و سعادتمند و دوست تو و پرهیزکار و پسندیده و پاکیزه و راهنما و راه یافته بود. خدایا درود فرست بر محمد و بر او بهترین درودی را که فرستادی بر یکی از پیمبران و برگزیدگانت ای پروردگار جهانیان (مفاتیح الجنان)

سوم : دو رکعت نماز بخواند و به سجده رود و صد مرتبه شکر خدا کند پس سر از سجده بردارد و بخواند: « اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِأَنَّ لَكَ الْحَمْدَ، وَحَدِّكَ لَا شَرِيكَ لَكَ، وَأَنَّكَ ... إِلَى آخِرِ ۱۸ »

۷. احسان و نیکی

یکی از آداب عید غدیر، احسان و نیکی به اهل ایمان است در این باب، سفارشهای فراوانی از ائمه اطهار رسیده است از نشانه های اهمیت احسان در این روز، آن است که امام علی (علیه السلام) علیه السلام فرمود:

تباروا يصل الله الفتكم و البر فيه يثمر المال و يزيد في العمر^{۱۹}.

به یکدیگر نیکی کنید که خداوند الفت میان شما را پایدار می‌سازد و نیکی در این روز موجب افزایش مال و عمر می‌شود.

امام صادق (علیه السلام) علیه السلام فرمود: ... « و اکثر برهم^{۲۰} ». در روز غدیر به برادران ایمانی، بسیار نیکی کن.

۸. گذشت و آشتی کردن

چشم‌پوشی از گناه برادران و برقراری ارتباط دوستانه از دیگر مستحبات روز غدیر شمرده شده است^{۲۱}.

۹. افطاری دادن

در میان اعمال روز غدیر افطاری دادن به مؤمن جایگاهی والا دارد. بر اساس روایات در این عمل فضیلتی بزرگ نهفته است. امام علی (علیه السلام) می‌فرماید: من افطر مؤمنا فی لیلة فکأنما افطر فئاما^{۲۲}...

کسی که مؤمن روزه‌داری را در غدیر افطار دهد، مانند این است که ده فئام را افطار داده است. فردی پرسید: ای امیر مؤمنان « فئام » چیست؟ حضرت فرمود: صد هزار پیامبر و صدیق و شهید.

شبهه به این روایت، حدیثی از امام صادق (علیه السلام) نیز نقل شده است^{۲۳}. بر اساس روایات امام رضا (علیه السلام) نیز در روز غدیر گروهی را برای افطار نزد خود نگاه داشت^{۲۴}.

۱۰. پوشیدن لباس پاکیزه و نو

۱۹. بحار الانوار، ج ۹۵، ص ۳۰۲.
۲۰. مصباح المتعبد، ص ۷۰۲؛ المراقبات، ص ۲۵۶.
۲۱. مصباح المتعبد، ص ۷۰۲؛ الغدیر، ج ۱، ص ۲۸۴؛ المراقبات، ص ۲۵۶.
۲۲. المراقبات، میرزا جواد آقا تبریزی، ص ۲۵۶.
۲۳. التهذیب، شیخ طوسی، ج ۳، ص ۱۴۳.
۲۴. الغدیر، علامه امینی، ج ۱، ص ۲۸۷.

امام صادق (علیه السلام) فرمود: يجب ... أن يلبس المؤمن انظف ثيابه و افخرها^{۲۵}، در روز غدیر لازم است مؤمن پاکیزه ترین و فاخرترین لباس خود را بپوشد. مرحوم میرزا جواد آقا تبریزی این عمل را از مستحبات مؤکد غدیر می شمرد^{۲۶}.

۱۱. دعا

دعاهای مختلفی برای عید غدیر وارد شده است و معصومین پیروانشان را به دعا در روز غدیر سفارش کرده اند. دعاهای ویژه این روز عبارت است از:

۱۱/۱ - دعایی که با این جمله آغاز شده است: اللهم انک دعوتنا الی سبیل طاعتک^{۲۷} ...

۱۱/۲ - دعایی که در آغاز آن این عبارت دیده می شود: اللهم انی اسئلك بحق محمد نبیک و علی ولیک و الشان و القدر الذی خصصتهما دون خلقک...^{۲۸} این دعا در مفاتیح الجنان ذکر شده است^{۲۹}.

۱۱/۳ - دعایی که با این جمله آغاز شده است: اللهم بنورک اهتدیت و بفضلک استغنیت^{۳۰} ...

۱۲. صدقه دادن

در روز غدیر یکی از مستحبات مؤکد صدقه دادن است. امام علی (علیه السلام) فرمود: الدرهم فیه بمائتی الف درهم^{۳۱}

فضیلت یک درهم که در روز غدیر داده شود، با فضیلت دویست هزار درهم برابر است.

۱۳. مصافحه

امام علی (علیه السلام) فرمود: إذا تلاقیتهم فتصافحوا بالتسلیم؛

وقتی در روز غدیر یکدیگر را ملاقات کردید به هم دست بدهید و سلام کنید^{۳۲}.

۱۴. گرد همایی و همایش

گرد همایی یکی از اعمال و احکام روز غدیر است. این دستور الهی - سیاسی در راستای تقویت ارتباط با ولایت و رهبری الهی و پایبندی به لوازم آن صادر شده است.

۲۵. همان، ص ۳۰۱.
۲۶. المراقبات، ص ۲۶۰.
۲۷. المراقبات، ص ۲۵۵.
۲۸. بحار الانوار، ج ۹۵، ص ۳۱۹.
۲۹. مفاتیح الجنان، ص ۵۰۷.
۳۰. بحار الانوار، ج ۹۵، ص ۳۱۸.
۳۱. الغدیر، ج ۱، ص ۲۸۴؛ المراقبات، ص ۲۵۵.
۳۲. مصباح المتهدج، ص ۷۰۲؛ المراقبات، ص ۲۵۶.

امام علی (علیه السلام) فرمود: ... واجمعوا یجمع الله شملکم؛ در روز غدیر، گرد هم آیید تا خداوند امورتان را از نابسامانی و پراکندگی برهاند.^{۳۳}

۱۵. توسعه زندگی

در روز غدیر، باید چهره زندگی عوض شود. همه باید بکوشند برنامه عادی زندگی خود را بر هم زده و آن را با رفتارهایی سخاوتمندانه تر و نشاط انگیزتر بیارایند، تا همگان در همه جا طعم شیرین عید را بچشند و رایحه دل انگیز آن را استشمام کنند. یقیناً در صدر توسعه دادن زندگی، توسعه مالی قرار دارد. امام رضا (علیه السلام) فرمود: هو الیوم الذی یزید الله فی مال من عبد الله و وسع علی عیاله و نفسه و اخوانه...؛ روز غدیر روزی است که خدای متعال در مال کسی که خدا را عبادت کند و بر خانواده، خویشان و برادران ایمانی اش توسعه دهد فزونی پدید می آورد.^{۳۴}

۱۶. دید و بازدید

دید و بازدید یکی از آداب روزهای عید و شادی است. این سنت، مردم را شادابتر و نام و یاد عید را در دل و ذهنشان ریشه دارتر می کند. اسلام همین سنت را برای عید غدیر در نظر گرفته و آن را مورد تأکید قرار داده است. امام رضا (علیه السلام) فرمود: من زار مؤمنا ادخل الله قبره سبعین نورا و وسع فی قبره، و یزور قبره کل یوم سبعون الف ملک یبشرونه بالجنة. کسی که در روز غدیر به دیدار مؤمنی برود خداوند هفتاد نور بر قبر او وارد و قبرش را وسیع می سازد؛ هر روز هفتاد هزار فرشته قبرش را زیارت کرده، به او بشارت بهشت می دهند.^{۳۵} شایسته است این سنت در روز غدیر، که بزرگترین عیدهاست، اجرا شود تا علاوه بر احیای روز غدیر رشته های الفت و مودت میان مردم محکمتر شود.

برگرفته از کتاب غدیر یک آسمان فضیلت.

بنیادین المللی غدیر. استان قم

^{۳۳} . مصباح المتجهد، ص ۷۰۲

^{۳۴} . المراقبات، ص ۲۶۰

^{۳۵} . المراقبات، ص ۲۵۷